

TURUN SKOTTET

Kirjoittanut EINAR W. JUVA

Turussa eli ja toimi 1700-luvulla ja 1800-luvun alussa kolme polvea Skotteja. Suvun ensimmäinen edustaja tuli Turkuun 1730-luvulla, ja viimeinen turkulainen Skotte kuoli v. 1807. Sitä ennen olivat muut Turussa syntyneet Skottet muuttaneet muuanne.

Äitini äidin äidin äiti oli turkulainen Skotte. Siitä syystä olen ryhtynyt tätä sukua selvittämään.

Syyskuun 12 p:nä 1737 pyysi neulantekijäkisälli Tuomas Skotte¹ Turun maistraatilta, että kaupunki ottaisi hänet neulantekijämestariksi, kun hän olisi mestarinkirjan saanut. Hän kertoi olleensa 14 vuotta kisällinä ja aikovansa lähteä nyt Tukholmaan. Mestarinkirjansa saatuaan hän palaisi Turkuun. Hän pyysi samalla maistraatilta suositusta itsestään Tukholman neulantekijäammattikunnalle. Kun Turussa ei ollut yhtään neulantekijämestaria, niin pormestari ja raati suostuivat hänen pyyntöönsä ja lupasivat ottaa hänet mestariksi, kun hän esittäisi todistuksen siitä, että oli saavuttanut mestarin arvon. Myös pyydetty suositus päätettiin antaa.²

Kesti kuitenkin parisen vuotta, ennen kuin Skottesta tuli mestari. Tukholman neulantekijäammattikunnan pöytäkirjoissa on lokakuun 27 p:n kohdalla 1739 merkintä,

¹ Nimi kirjoitetaan eri tavalla: Skätte, Skotte, Scotte, Scott, Schotte. Vähitellen vakiintuu muoto Skotte.

² Turun maistraatin ptk. 12. IX. 1737. Turun maakunta-arkisto.

että kisälli Tuomas Skotte on tullut mestariksi Turkuun. Samalla hän suoritti vapaaehtoisen maksun, 120 kupari-taalaria. Turkuun nyt vakinaisesti asetuttuaan hänet otettiin kaupungin ammattikuntalaisten joukkoon. Heinäkuun 28 p:nä 1740 hän teki raastuvassa porvarisvalan. Näin hänestä tuli Turun täysivaltainen porvari.³

Mistä tämä Skotte oli kotoisin ja keitä olivat hänen vanhempansa?

Tukholman neulantekijäammattikunnan varsin fragmentaarisesti säilyneitten asiakirjojen mukaan selviää, että hän on tullut Tukholmaan Norrköpingistä. Hän näyttää v. 1729 muuttaneen Tukholmaan — ainakin on se vuosi ensimmäinen, miltä hänet Tukholmasta löydämme.⁴ Sanottuna vuonna on hänet merkitty kisällinä Tukholman manttaaliluetteloon Norrmalmin Vinkelhaken-nimisessä korttelissa, joka kuului Klaran seurakuntaan. Siellä hän on myös seuraavana vuonna, nyt neulantekijämestari Gottfrid Boushanin verstaassa työssä. V. 1735 mestari on siirtynyt Kungsbackenille, Väderkvarnen-kortteliin, ja kisälli Skotte on seurannut häntä sinne. Muita tietoja Skotten varhaisemmista vaiheista en ole Tukholmasta saanut.⁵

Tuomas Skotte oli siis tullut Tukholmaan Norrköpingistä. Hänestä saattoi olla tietoja Vadstenan maakunta-arkistossa, jossa Norrköpingin vanhempia asiakirjoja säilytetään. Läksin siis sinne ja kävin siellä läpi Norrköpingin kolmen eri seurakunnan asiakirjoja. Vihdoin löysin Johanneksen seurakunnan — se on maaseurakunta, johon kuului myös kaupunkilaisia — rippiluetteloista vv. 1698—1701 merkinnän ”korpraali Niilo Skotten vaimo” sekä

³ Tukholman neulantekijäammattikunnan ptk. 27. X. 1739. Tukholman kaupunginarkisto. — Turun raastuvanoikeuden ptk. 28. VII. 1740.

⁴ Tukholman kirkonarkistot sekä manttaaliluettelot ovat tältä ajalta hyvin vaillinaisia.

⁵ Tukholman neulantekijäammattikunnan ptk. 6. X. 1730. — Tukholman manttaaliluettelot 1729, 1730, 1735. Tukholman kaupunginarkisto.

ilmoituksen, että hän on kaupunkiluettelossa v. 1696 **Gunnarin** kohdalla. Sieltä tapasin Ingiäl Gunnarintytär-nimisen henkilön, josta sanotaan, että hän on naimisissa korpraali Niilo Skotten kanssa Furingstasta.⁶

Ovatko nyt nämä henkilöt — korpraali Niilo Skotte ja Ingiäl Gunnarintytär — Tuomas Skotten vanhemmat?

Siltä näyttää. Norrköpingin Johanneksen seurakunnan vihittyjen luettelossa on vuodelta 1696 merkintä, että toukokuun 10 p:nä on vihitty korpraali Niilo Eerikinpoika Skotte ja ”piga” Ingiäl Gunnarintytär. He muuttivat sitten Furingstahan, joka on pieni pitäjä Norrköpingin ja Söderköpingin välillä, ja asettuivat asumaan Lilla Sjö’hön.⁷ Siellä heille syntyi marraskuun 21 p:nä 1696 poika Kustaa sekä kesäkuun 4 p:nä 1698 toinen poika Kyösti, joka kuitenkin kuoli vain 21 päivän vanhana ja haudattiin kesäkuun 26 p:nä.

Tuomasta ei mainita. Tuntuu kuitenkin hyvin mahdolliselta, että heillä on ollut Tuomas-niminen poika. Kun näet Tuomas Skotte v. 1782 kuolee Turussa, sanotaan, että hän silloin oli 83 vuoden vanha — syntynyt siis v. 1699. Nyt näyttävät Furingstan seurakunnan eräät luettelot puuttuvan huhtikuun 30:n ja toukokuun 18 pv:n väliseltä ajalta 1699. Siihen väliin on mahtunut — ja sopivasti — kolmannen pojan syntyminen.⁸

Sitä olettamusta, että meillä tässä todella on Tuomas Skotten vanhemmat, tukevat vielä seuraavat seikat. Tältä ajalta en ole tavannut Norrköpingissä muita Skotte-nimisiä kuin tämän korpraalin. Hän ja hänen vaimonsa kuolivat

⁶ Johanneksen seurakunnan rippikirjat 1698—1701. Norrköping A I:1, ss. 48, 190. Vadstenan maakunta-arkisto.

⁷ Johanneksen seurakunnau vihittyjen luettelo 1696. Norrköping C 3. Vadstenan maakunta-arkisto.

⁸ Furingstan syntyneitten, kastettujen ja haudattujen luettelot 1677—1794. Furingsta C I. Vadstenan maakunta-arkisto.

myös aikaisin — jo v. 1702. Ja niin näyttää poika — Tuomas — vähän vanhemmaksi vartuttuaan joutuneen köyhänä poikana neulantekijän oppiin. Juuri tällaisia köyhiä poikia — lastenkotien poikia — otettiin ammattikuntiin oppipojiksi.⁹

Oletan siis, että Niilo Skotte on Tuomas Skotten isä. Hän kuului Itä-Göötanmaan jalkaväkirykmenttiin, sen Östanstångin komppaniaan ja oli sen viidennen ruodun korpraali. Rykmentissä oli tuolloin 8 komppaniaa, joista Östanstångin komppania oli seitsemäs. Kun rykmentti siten suuren Pohjan sodan puhjettua kuljetettiin Pommeriin siellä olevien kenraali Gyllenstiernan joukkojen täydennykseksi, siihen lisättiin 4 kaksinnuskomppaniaa. Niilo Skotte sijoitettiin tällöin neljänteen kaksinnuskomppaniaan korpraaliksi. Toukokuussa 1700 hänen komppaniansa — silloin vielä seitsemäs — oli Wismarissa, mutta siirtyi jo kesäkuussa Pinnenbergiin, jolloin siinä oli 12 komppaniaa.

Gyllenstiernan osaston — siihen kuului n. 10 000 miestä — oli turvattava Ruotsin merentakaiset omistukset Saksassa. Kun Kaarle XII aloitti Puolan sotaretken kesällä 1702, hän antoi Gyllenstiernalle käskyn marssia pääarmeijaan. Sen laskettiin ehtivän Kalisziin, missä kuninkaan oli määrä odottaa sitä, kesäkuun 20 p:n tienoilla. Mutta Gyllenstierna hidasteli, syytti epämääräisiä käskyjä — eikä ehtinyt ajoissa perille. Kuningas ei jäänytäkään häntä odottamaan. Damissa, joka sijaitsee Oderin itäranalla, vastapäätä Stettiniä, nyk. Altdam, pidettiin kesäkuun 29 p:nä Itä-Göötanmaan rykmentin katselmus. Mukana oli silloin myös neljännessä kaksinnuskomppaniassa korpraali Niilo Skotte, n:o 85.¹⁰

⁹ ERNST SÖDERLUND, *Stockholms hantverkarklass 1720—1772*, s. 284.

¹⁰ GENERALSTABEN, *Karl XII på slagfältet II*, ss. 248, 264, 271, 367, 405—08. — J. G. WIKANDER, *Översikt över Sveriges krig under 1700-talet*,

Korpraali Niilo Skotten lähdettyä sotatielle siirtyi hänen perheensä Norrköpingiin, ilmeisesti vaimon sisaren luo. Siellä vaimo myös pian kuoli, huhtikuun 8 p:nä 1702, 38 vuoden vanhana, ja haudattiin seuraavana päivänä. Korpraali Niilo Skotte eli vielä tällöin — olihan hän mukana komppaniansa katselmuksessa kesäkuun 29 p:nä — mutta saman vuoden loppupuolella hän näyttää kuolleen. Tältä ajalta puuttuvat sotilasrullat hänen rykmentistään, emmekä siis tiedä, missä ja milloin sekä minkälaisissa olosuhteissa hän on kuollut. Mutta jonkinlaisen tiedon hänen kuolemastaan antaa kuitenkin muudan merkintä Norrköpingin Johanneksen seurakunnan avustusrahaston luettelossa vuodelta 1702. Siinä on seuraava merkintä: "IV. 8. Korpraali Niilo Skotten vaimon eli lesken jälkeen —:8." Vaikka Ingiäl Gunnarintytär ei ollutkaan leski vielä kuollessaan, on korpraali kuitenkin kuollut v:n 1702 aikana.¹¹

Skotte on selvästi sotilasnimi. Se on saattanut kulkea ruotusotamieheltä toiselle samassa ruodussa. Siksi on vaikeata seurata Niilo Skotten sukua taaksepäin. Isän nimen tiedämme — se oli Eerik. Hän on saattanut asua Furingstassa tai jossain muualla Norrköpingin ympäristössä. Mutta mikä mies hän on ollut, kuka on ollut hänen vaimonsa sekä ketkä hänen vanhempansa — se on jäänyt selvittämättä.

Vanhempiensa kuoltua Tuomas Skotte jäi ilmeisestikin äitinsä sisaren huostaan. Tämän mies oli sillanvartijana (brokarl) Norrköpingissä. Perhe oli arvatenkin varaton — ja niin pantiin poika pian käsityöläisoppiin. Mitēn hän joutui neulantekijän verstaaseen sekä kenen mestarin luo,

ss. 38, 65, 68. — Itä-Göötanmaan jalkaväkirykmentin (Östgöta inf. reg.) palkkaussuettelot ja rullat 1700—02. Ruotsin sota-arkisto.

¹¹ Norrköpingin kuolleitten sekä köyhien avustusrahaston luettelot Norrköping C I, 3, ss. 268, 445. Vadstenan maakunta-arkisto.

on tuntematonta. Oppivuotensa suoritettuaan hänestä v:n 1723 tienoilla tuli kisälli, ja kisällinä hän toimi sekä Norrköpingissä että Tukholmassa. Turkuunkin hän tuli kisällinä v. 1737, ja mestarinkirjat saatuaan hän tuli tänne pysyväisesti asumaan, perusti oman verstaansa ja alkoi valmistaa sekä nuppi- että silmänleuloja. Turussa hän kuului kaupungin ruotsalaiseen seurakuntaan.

Jo samana vuonna, jolloin hän oli pyrkinyt mestariksi Turkuun, hän oli avioitunut. Hänen vaimonsa oli Brita Greta Berg — ilmeisestikin turkulaisen kengittäjämestarin Sven Berg nuoremman tytär, syntynyt v. 1717 tai v. 1718. Heidät vihittiin avioliittoon joulukuun 1 p:nä 1737. Lapsia syntyi tähän perheeseen 12, joista monet kuolivat nuorina. Ensimmäinen lapsi oli jo syntyessään — marraskuun 7 p:nä 1738 — kuollut. Toinen lapsi — Anna Elisabet — syntyi lokakuun 30 p:nä 1739 ja kuoli jo tammikuun 11 p:nä 1740. Kolmas lapsi Petter syntyi helmikuun 9 p:nä 1741 ja neljäs Eerik Juhana huhtikuun 24 p:nä 1743. He jäivät elämään. Mutta sitten seurasi kolme lasta, jotka kuolivat nuorina: Gottfrid Wilhelm (s. 9. V. 1745, k. 17. IX. 1745), Kustaa Aadolf (s. 1. IX. 1746, k. 10. I. 1748) ja Elsa Elisabet (s. 7. I. 1748, k. 19. VII. 1749). Sen jälkeen jäivät neljä seuraavaa taas elämään, nim. Anna Katariina, syntynyt maaliskuun 24 p:nä 1751, Maria Sofia, syntynyt elokuun 8 p:nä 1753, Jaakko, syntynyt helmikuun 3 p:nä 1756 sekä Sakari, syntynyt syyskuun 6 p:nä 1758. Viimeinen lapsi, kahdestoista, ei jäänyt elämään. Hän oli nimeltään Margareeta Kristiina, syntynyt kesäkuun 9 p:nä 1761, kuollut jo saman kuukauden 13 p:nä.¹²

Missä Skottet ensi alkuun asuivat Turussa, ei ole tunnettua. Elokuun 8 p:nä 1740 neulantekijämestari Tuomas Skotte osti Luostarikorttelista Luostarin Jokikadun var-

¹² Turun ruotsalaisen seurakunnan rippikirjat, syntyneitten, vihittyjen ja haudattujen luettelot. Turun kirkonarkisto.

relta Suur-Harasholma-nimisen talon laivanrakentaja Robert Fithieltä. Kolme vuotta myöhemmin, joulukuun 14 p:nä 1743, hän osti toisen talon, Lapilan, Eteläisestä korttelista, n:o 561, ja siinä hän asui kuolemaansa saakka.¹³

Turussa ei ollut omaa neulantekijäammattikuntaa — olihan Tuomas Skotte aluksi ainoa tämän alan mestari paikakunnalla. Myöhemmin 1700-luvulla Turkuun tuli muitakin neulantekijämestareita. Mutta turkulaiset neulantekijät kuuluivat — samaten kuin monien muittenkin Ruotsin ja Suomen kaupunkien neulantekijät — Tukholman neulantekijäammattikuntaan ja maksoivat sille ammattikuntamaksunsa. Varsin läheinen yhteys vallitsikin tämän ammattikunnan ja turkulaisten mestarien välillä. Tukholmaan ilmoitettiin, milloin oppipoikia otettiin, milloin ne päästettiin opista ja milloin kisällinkirjat oli annettava. Myös mestarinäytteet suoritettiin Tukholmassa.

Syksyllä 1754 Tuomas Skotte ilmoitti Tukholman ammattikunnalle, että hän oli ottanut poikansa Petterin oppipojaksi ja neljän vuoden palvelukseen. Mutta jo kahta vuotta myöhemmin — marraskuussa 1756 — jolloin poika jo oli 16-vuotias, isä ”vapautti hänet opista”. Poika suoritti nyt ammattikunnalle ”tavallisen maksun” ja sai kisällinkirjat. Hän jäi sitten 5 kk:ksi Tukholmaan työskentelemään mestari Peder Elgin verstaaseen ja palasi huhtikuussa 1757 Turkuun isänsä verstaaseen. Siellä hän näyttää työskennelleen kisällinä useita vuosia, kunnes sitten siirtyi Porvooseen v. 1763 ja sai Tukholman ammattikunnalta mestarinpaperit v. 1765.

Nuorempi veli Eerik Juhana tuli kisälliksi syksyllä 1760 sekä sai mestarinoikeudet vuoden 1766 viimeisenä päivänä. Hän jäi Turkuun ja perusti tänne oman verstaansa.

¹³ Kauppakirjoja 1731—40. — Turun raastuvanoikeuden ptk. 2. I. 1744. Turun maakunta-arkisto.

Vielä kolmaskin Tuomas Skotten pojista, Jaakko, valitsi isänsä ammatin. Lokakuun 18 p:nä 1784 tuli Tukholman neulantekijäammattikunnan eteen ”styckmästare” Jaakko Skotte Turusta ja jätti tekemänsä mestarityön — mikä se oli, sitä ei sanota — tarkastettavaksi. Kun hän sitten oli poistunut ja ammattikunnan viranomaiset olivat hänen työnsä tutkineet ja havainneet, ettei sitä vastaan ollut mitään muistutettavaa, suostuttiin hänen pyyntöönsä ja hänet julistettiin mestariksi. Hän palasi sitten Turkuun, josta parin vuoden perästä siirtyi Venäjälle.¹⁴

Tuomas Skotte saavutti korkean iän. Hän kuoli 83 vuotiaana joulukuun 16 p:nä 1782 vanhuudenheikkouteen ja haudattiin saman kuukauden 19 p:nä juhlallisoin menoin Turun tuomiokirkkoon. Hänen vaimonsa jatkoi hänen verstaansa toimintaa ja ilmoitti Tukholman ammattikunnalle oppipoikia ja kisällejä. Mutta pian hänenkin mittansa oli täysi. Hän kuoli heinäkuun 30 p:nä 1785 67 vuoden vanhana.¹⁵

Tuomas Skotten vanhin poika Petter siirtyi v. 1763 Porvooseen kisällinä ja tuli mestariksi v. 1765 sekä perusti sinne oman verstaansa. Joulukuun 1 p:nä 1767 hän solmi avioliiton leskivaimo Anna Westbergin kanssa, joka oli syntynyt v. 1734 ja oli siis miestänsä 7 vuotta vanhempi.

¹⁴ Tukholman neulantekijäammattikunnan ptk. 20. X. 1741, 12. X. 1754, 20. XI. 1756, 4. X. 1760, 17. XII. 1765, 31. XII. 1766. Tukholman kaupunginarkisto. — Huhtikuun 23 p:nä 1757 antoi Tukholman neulantekijäammattikunnan oltermanni todistuksen matkapassia varten kisälli Petter Skottelle. Nordiska Museumin arkisto, Tukholma. — Turun ruotsalaisen seurakunnan rippikirjat 1760—68 ja 1786—91. Turun kirkonarkisto.

¹⁵ Turun ruotsalaisen seurakunnan kuolleitten ja haudattujen luettelot 1782 ja 1785. Turun kirkonarkisto. — Pesässä näyttää olleen varoja n. 350 taalaria, koskapa viiden perijän osuus, jota he v. 1786 hakivat kuudennelta eli Jaakko Skottelta — hän oli asunut vanhempien luona — teki lähes 290 taalaria. Turun raastuvanoik. ptk. 8. V. 1786. Turun maakunta-arkisto.

Heille syntyi ainakin kaksi lasta, Birgitta lokakuun 27 p:nä 1768 ja Tuomas joulukuun 13 p:nä 1770. Vaimo kuoli syyskuun 17 p:nä 1795 61-vuotiaana ja vanha neulantekijämestari itse maaliskuun 11 p:nä 1809 voimattomana ja rutiköyhänä ("utfattig") 68-vuotiaana.

Poika — Tuomas Skotte nuorempi — kävi Porvoon pedagogiota ja kirjoitettiin Porvoon kymnaasiin kesäkuun 14 p:nä 1784. Kauanko hän tässä koulussa viipyi, ei ole tunnettua. Jo v. 1787 hän oli kulta- ja hopeasepän opissa Pietarissa, siirtyi sitten kisällinä Turkuun v. 1794, mutta lähti pian kiertämään maita ja mantereita. Hän työskenteli jonkin aikaa Hampurissa, josta Hannoverin alamaisena palasi Pietariin. Siellä hän saavutti mestarinpaperit v. 1804 sekä liittyi ulkolaisten käsityöläisten ammattikuntaan. Hän työskenteli etupäässä keisarillisen hovin laskuun. Vaimon hän oli ottanut matkoillaan, Katariina Loviisa Pagelin Hannoverin Mindenistä. Lapsia heillä oli ainakin kuusi: Maria Katariina, syntynyt Hampurissa 1802, kuollut Pietarissa 7. VIII. 1815. — Kustaa Eerik Vilhelm, syntynyt Hampurissa tammikuussa 1804, kuollut Pietarissa 2. V. 1832. Hän oli jääkäri. — Aleksander Ferdinand, syntynyt Pietarissa 7. I. 1806, kuollut Pietarissa 21. II. 1841. Hän oli vänrikki sekä naimisissa, mutta hänen perheestään ei ole tietoa. — Loviisa, syntynyt Pietarissa 20. X. 1807, kuollut Pietarissa 3. VI. 1852. Hänet oli 26. V. 1830 vihitty hopeaseppämestari Juhana Fredrik Åkerblomin kanssa, joka oli syntynyt Pietarissa 26. I. 1796 ja kuoli Pietarissa 7. XII. 1839. — Anna Kristiina, syntynyt Pietarissa 29. X. 1809, kuollut Pietarissa 10. VII. 1827. — Dorotea Elisabet, syntynyt Pietarissa 4. X. 1812, kuollut Pietarissa 10. VIII. 1817. Tuomas Skotte nuorempi kuoli Pietarissa marraskuun 26 p:nä 1817.

Katariina Loviisa Pagel-Skotte solmi 7. XII. 1823 avioliiton miehensä kuoleman jälkeen jatkamansa verstaan hoitajan, hopeaseppämestarin Elias Modigin kanssa, joka

oli syntynyt Kiskossa 26. IV. 1795 ja kuoli 2. I. 1834 Pietarissa. — Katariina Loviisa Pagel-Skotte-Modig kuoli Pietarissa 18. VI. 1858 82 vuoden vanhana.¹⁶

Molemmat eloonjääneet Tuomas Skotte vanhemman tyttäret — Anna Katariina ja Maria Sofia — joutuivat naimisiin, molemmat v. 1780. Anna Katariina solmi maaliskuun 28 p:nä avioliiton turkulaisen tullikirjurin, leskimies Juhana Wahlstenin kanssa. Mies kohosi sitten Hämeen tullin inspehtoriksi.¹⁷ He asuivat tullihuoneessa Hämeenkadun varrella ja heillä oli pieni torppa maineen tulliaidan toisella puolella. Lapsia heillä oli kolme. Vanhin poika Juhana Henrik kuoli jo helmikuun 3 p:nä 1787 4½ vuoden vanhana. Toinen poika Sakari Wahlsten tuli ylioppilaaksi v. 1800 ja vihittiin filosofianmaisteriksi v. 1805. Hän antautui koulualalle sekä toimi opettajana Porvoossa ja Kuopiossa. Papiksi vihittynä jo v. 1805 hän haki kirkkoherranvirkoja ja sai Joroisten pastoraatin v. 1811, mutta kuoli jo samana vuonna. Hänen vaimonsa oli Ulriika Loviisa Krook, joka kuoli v. 1809. Heillä oli tytär Laura Loviisa. Kolmas Anna Katariina Skotten pojista oli myös Juhana Henrik. Hän syntyi maaliskuun 21 p:nä 1788, tuli ylioppilaaksi v. 1806 sekä toimi opintonsa päätettyään koulunopettajana Kuopiossa, josta v. 1834 siirtyi Pielisjärven kirkkoherraksi. Hän kuoli siellä toukokuun 16 p:nä 1837. Puolisoksi hän oli ottanut Kuopion kirkkoherran tyttären Margareeta Sofia Porthanin. Heillä oli kaksi lasta, joista

¹⁶ Porvoon rippikirjat, syntyneitten ja kastettujen sekä kuolleitten ja haudattujen luettelot. Mikrofilmit VA:ssa ja Hämeenlinnan MA:ssa. — BIRGIT LUNELUND — HENRIK GRÖNROOS, Matriculum gymnasii Borgoensis, s. 71. — L. BÄCKSBACKA, St. Petersburgs juvelare, s. 130, 147. — Pietarin ruotsalaisen seurakunnan syntyneitten ja kuolleitten luettelot vv. 1808—58. Suomen Sukututkimusseuran kopiot VA:ssa.

¹⁷ Tullikirjuri Juhana Wahlstenin ensimmäinen vaimo oli Liisa Mikaelintytär. Heillä oli tytär Anna Elisabet, joka sittemmin meni naimisiin tullimies Gabriel Björkrothin kanssa.

Laura Gustava kuoli aikaisin ja Sofia joutui naimisiin pielisjärveläisen tilanomistajan Jaakko Steniuksen kanssa.

Anna Katariina Skotte-Wahlsten kuoli Turussa syyskuun 30 p:nä 1801. Tulli-inspehtori Juhana Wahlsten solmi pian kolmannen avioliiton Maria Häggströmin kanssa, joka jäi lapsettomana elämään, kun mies tammikuun 16 p:nä 1804 kuoli.¹⁸

Maria Sofia Skotte vietti lokakuun 17 p:nä 1780 häitänsä vaununtekijämestari Gabriel Zelanderin kanssa. Sulhanen oli syntynyt v. 1751. Heillä oli talo Hampunkehrääjän kadulla Eteläisessä korttelissa, n:o 147, Hjelt nimeltään. Lapsia oli neljä: Kustaa Aadolf, joka syntyi toukokuun 26 p:nä 1781 ja kuoli syyskuun 3 p:nä 1782, Johanna Sofia, joka syntyi kesäkuun 22 p:nä 1783 ja kuoli maaliskuun 27 p:nä 1787, Aksel Gabriel, joka syntyi maaliskuun 23 p:nä 1789 ja kuoli kesäkuun 29 p:nä 1789 ynnä Maria Katariina, joka syntyi maaliskuun 10 p:nä 1786 ja jäi elämään. Äiti kuoli kesäkuun 13 p:nä 1789.

Maria Katariina Zelander solmi avioliiton satulaseppä Simo Brusellin kanssa ja sai vanhempien talon haltuunsa. Siellä hän kuoli toukokuun 15 p:nä 1815 jättäen jälkeensä pojan, Simo Aadolfin. Tämä tuli ylioppilaaksi v. 1822, mutta ei suorittanut mitään tutkintoa, vaan kuolikin ylioppilaana helmikuun 20 p:nä 1832.

Vaununtekijämestari Gabriel Zelander solmi vaimonsa kuoltua uuden avioliiton Eeva Katariina Gyllingin (s. 1748) kanssa, joka kuoli helmikuun 28 p:nä 1799. Sen jälkeen Zelander eli Turussa eri paikoissa Etelä- sekä Itäkorttelissa. Viimeinen tieto hänestä minulla on vuodelta 1826, jolloin hän asui Iso- ja Vähä-Lihavaisissa, Itäkor-

¹⁸ Turun perunkirjoituksia 1801 ja 1804. Turun maakunta-arkisto. — VILH. LAGUS, Åbo akademis studentmatrikel II, s. 398, 453. — MATTH. AKIANDER, Herdaminne I, s. 291, II, s. 178. — AXEL BERGHOLM, Suku-kirja II, s. 1048.

telin n:ossa 25. Hän oli Herran ehtoollisella huhtikuun 23 p:nä sanottuna vuonna.¹⁹

Näitten tyttären jälkeen syntyi Tuomas Skotte vanhemman perheeseen jälleen kaksi poikaa, Jaakko ja Sakari. Jaakko asui vanhempien kanssa yhdessä ja hoiti kuolinpesien asioita, joista joutui oikeudenkäyntiin muitten perillisten kanssa. Hänet tunnustettiin Tukholmassa v. 1784 neulantekijämestariksi — kuten jo tiedämme — palasi sitten Turkuun, mutta häipyi kahta vuotta myöhemmin Venäjälle.

Sakari Skotte meni kirjansitojan oppiin ja palveli aluksi Turussa mestari Ekenbergin verstaassa. Hän anoi ja sai v. 1779 maistraatilta matkapassin Venäjälle, kun kaksi mestaria, sorvarimestari Eerik Lundholm ja peltiseppämestari Kristoffer Bremer menivät takuuseen siitä, että hän ennen kahden vuoden päättymistä palaisi valtakuntaan. Hän palasikin pian takaisin. Ehkäpä hän ei ollut ollutkaan Viipuria kauempana, koskapa hänellä oli sieltä todistus saapuessaan v. 1782 Kuopioon. Ilmeisestikin hän oli silloin kirjansitojamestari. Kuopiossa hän avioitui elokuun 28 p:nä 1787 Kuopion kaupungista kotoisin olevan Katariina Lindbomin kanssa. Pian tämän jälkeen perhe muutti Pieksämäelle, jonka kruununnimismieheksi Skotte tuli. Lapsia heillä oli kaksi: Sakari, joka syntyi toukokuun 18 p:nä 1789 ja kuoli joulukuun 15 p:nä 1794, sekä tytär Maksimiliana Katariina, syntynyt joulukuun 15 p:nä 1790. Pieksämäellä Skottet asuivat Mäenpään kartanossa, jossa perheenisä kuoli kesäkuun 15 p:nä 1791.²⁰

¹⁹ Turun ruotsalaisen seurakunnan rippikirjat 1780—1832, syntyneiden ja kastettujen sekä kuolleitten ja haudattujen luettelot 1780—1815. Turun kirkonarkisto. — LAGUS, mt. II, s. 620.

²⁰ Turun ruotsalaisen seurakunnan rippikirjat 1780-luvulla. Turun kirkonarkisto. — Kuopion ja Pieksämäen rippikirjat, vihittyjen, syntyneiden

Maksimiliana Katariina Skotte joutui naimisiin pietarilaisen hopeasepän Henrik Tallbergin kanssa, joka oli Loviisasta kotoisin ja syntynyt v. 1790 sekä kuoli Pietarissa 2. VIII. 1832. Hän kuului Pietarin suomalaiseen, Marian seurakuntaan.²¹

Tuomas Skotte vanhemman pojista Eerik Juhana jäi vakinaisesti asumaan Turkuun. Hän solmi avioliiton Turun suomalaiseen seurakuntaan kuuluvan Anna Lillgrenin kanssa elokuun 16 p:nä 1767. Vaimon vanhemmat olivat kirvesmies Simo Juhonpoika Tunkulainen eli Lillgren sekä Anna Yrjänäntytär. He omistivat Itäisessä korttelissa Tunkulaisen-nimisen talon, n:o 200. Sukunimen Lillgren he olivat ottaneet vasta 1760-luvulla.²² Anna Lillgren oli syntynyt marraskuun 3 p:nä 1739 ja oli siis viidettä vuotta miestänsä vanhempi. Hänen isänsä oli syntynyt jo 1600-luvulla, rippikirjojen mukaan v. 1695, mutta kun hän 22. VII. 1775 kuoli vanhuudenheikkouteen, on iäksi mainittu 93 vuotta. Äiti kuoli halvaukseen 27. XII. 1783 83-vuotiaana; rippikirjojen mukaan hän oli syntynyt v. 1706. Tunkulaisilla oli ainakin 5 lasta.²³

Eerik Juhana Skotte osti heinäkuun 16 p:nä 1771 Katariina Östbergiltä Itäkorttelin talon n:o 233 (uusi numero 60), nimeltä Kesoi (Keso). Se sijaitsi Uudenmaankadun varrella, vasemmalla puolella sillalta katsottuna — nykyisen n:o 8:n kohdalla. Siinä oli hänen verstaansa ja siinä

ja kastettujen, kuolleitten ja haudattujen luettelot. — PEKKA LAPPALAINEN, Pieksämäen seudun historia I, ss. 570, 662.

²¹ BÄCKSBACKA, mt., s. 139. — Pietarin Marian seurakunnan kuolleitten luettelo 1832.

²² Vuosien 1753—60 rippikirjassa sitä ei ole, mutta jo vuosien 1766—72.

²³ Turun suomalaisen seurakunnan rippikirjat, vihittyjen, syntyneitten ja kuolleitten luettelot 1700-luvulla. Turun kirkonarkisto.

hän asui kuolemaansa saakka. Se oli varsin edustava talo, hintakin oli 4 000 kuparitaalaria.²⁴

Eerik Juhana Skottelle ja Anna Lillgrenille — jotka nyt kuuluivat Turun ruotsalaiseen seurakuntaan — siunautui 8 lasta. Koti tuntuu olleen melko varakas, ainakin hyvinvoipa, ja perhe näyttää kuuluneen kaupungin käsityöläisten — joskaan ei ylimpään, niin ainakin — yläluokkaan. Se seurusteli säätyläisten kanssa, koskapa lasten kummeina on heitä, mm. lääninsihteeri ja rouva Olavi Wibelius nuorimman pojan kummeina. Selvää säätykiertoa on havaittavissa, pyrkimystä ylöspäin. Niinpä kaksi poikaa kävi katedraalikoulua ja kaksi opiskeli jonkin aikaa Turun akatemiassa. Vanhin näistä pojista — Petter Juhana, josta Turun rippikirjoissa on yleensä väärä nimi Eerik Juhana — oli syntynyt lokakuun 21 p:nä 1767. Yhdeksänvuotiaana hänet lokakuun 15 p:nä 1776 otettiin katedraaliskouluun classis etymologicaan. Kahta vuotta myöhemmin hän on classis syntacticassa, samoin vielä v. 1780, jolloin hän siltä luokalta erosi. Toinen poika, Kaarle Kustaa, oli syntynyt tammikuun 31 p:nä 1770. Yhdeksänvuotiaana hänetkin pantiin katedraaliskouluun ja otettiin maaliskuun 15 p:nä 1779 classis infimaan. Keväällä 1781 hän erosi siltä "sine venia", so. luvatta.²⁵ Mitä pojat koulunsa lopettuaan tekivät, sitä en tiedä. Ehkäpä he olivat isänsä verstaassa. He ovat kuolleet ainakin v. 1807, sillä heitä ei mainita vanhempien peruluetteloissa. Heitä en ole löytänyt Turun ruotsalaisen seurakunnan kuolleitten luetoista.

Seuraavat pojat, Eerik Wilhelm, syntynyt syyskuun 1 p:nä 1774, ja Aadolf Fredrik, syntynyt lokakuun 3 p:nä

²⁴ Turun kauppakirjoja 1769—83. Turun maakunta-arkisto.

²⁵ EMIL JALAVA, *Liber scholae aboensis*, ss. 376, 380, 386, 390, 392, 393, 400, 406. — Heistä käytetään nimimuotoa Schotte.

1776, tulivat ylioppilaiksi ja kirjoittautuivat Turun akatemiaan, edellinen v. 1790, jälkimmäinen v. 1791. Missä he ovat koulunsa käyneet, ei ole selvinnyt — ainakaan he eivät ole käyneet Turun katedraalikoulua. Ehkä heillä on ollut yksityisopettaja!²⁶

Eerik Wilhelm Skotte siirtyi opintonsa Turussa päätettyään Narvaan ruotsalais-suomalais-virolaisen kaupunki- ja maaseurakunnan pastorin Eerik Juhana Parcoun apulaiseksi ja vihittiin papiksi Narvassa elokuun 16 p:nä 1794. Hän toimi sitten pappina Pietarissa ja jälleen Narvassa, jonka kirkkoherraksi tuli appensa jälkeen. Hän oli nimittäin nainut Katariina Loviisa Parcoun. V. 1813 hänet nimitettiin Toksovan kirkkoherraksi. Vaalitulaisuudessa häntä äänesti vain yksi ainoa isäntämies, Karsku nimeltään, mutta viran hän sai, sillä Toksovan hovin isäntä, Pietarin kaupungin komendantti, oli ihastunut hänen hyvään venäjän kielen taitoonsa. Näin kertoo Felix Relander paimenmuistossansa ja jatkaa, että tämä tapaus ei ollut seurakuntalaisille mieleen. He nimittivät Skottea ”Karskun papiksi”. Kun hän tuli pitämään ensimmäistä jumalanpalvelustaan, kokoontui miehiä estämään häntä pääsemästä kirkkoon. Siitä kirkkoherra ei säikähtänyt, vaan hankki seuraavaksi pyhäksi sotamiehiä ylläpitämään järjestystä. Kaikki sujuikin nyt hyvin, mutta kuulijoita oli vähän — ja niin vielä pitkän aikaa. Vähitellen seurakuntalaiset oppivat tuntemaan kirkkoherransa pitäjän parasta harrastavaksi mieheksi, ja suhtautuminen häneen muuttui. Hänestä tuli hyvin pidetty esipaimen. Kun 50 vuotta oli kulunut hänen papiksi tulostaan — v. 1844 — pidettiin pappilassa juhlat, joissa seurakuntalaisten puolesta puhuivat kansanmiehet ja luovuttivat hänelle suuren hopeisen maljan, joka sisäpuolelta oli kullattu. Se oli maksanut 600 ruplaa.

²⁶ LAGUS, mt. II, ss. 325, 333.— Heitä ei myöskään ole löytynyt Upsalan yliopiston matriikkelista.

Eerik Wilhelm Skotte sai myös useita luottamustehtäviä, oli mm. yli 30 vuotta yksimielisesti valittuna lääninrovastina. Myös keisari koristi hänet monilla kunniamerkeillä ja antoi hänelle konsistoriaalineuvoksen arvonimen. Vanhoilla päivillään hän tuli sokeaksi ja saattoi liikkua vain lastensa avulla. Hän kuoli huhtikuun 5 p:nä 1856.

Eerik Wilhelm Skotte oli naimisissa Narvan kirkkoheran — jääskeläisen sepänpojan — Parcoun tyttären Katriina Loviisa Parcoun kanssa. Tämä oli syntynyt Narvassa joulukuun 5 p:nä 1777 ja kuoli Toksovassa syyskuun 10 p:nä 1839. Heidän poikiaan oli varmaankin Narvassa huhtikuun 22 p:nä 1807 syntynyt Aleksander Skotte, joka opiskeli teologiaa Tartossa ja toimi sitten "Classen-Aufseherinä" Waisen-Institutissa Hatsinassa ja kuoli maaliskuun 3 p:nä 1867. Tuntematonta on, oliko hänellä perhettä. Eerik Wilhelm Skottella oli lisäksi ainakin yksi tytär, Toksovassa maaliskuun 8 p:nä 1820 syntynyt Julie Sofie Louise, joka syyskuun 13 p:nä 1844 vihittiin v. 1811 syntyneen Skotten entisen apulaisen, Kupanitsan pastorin Karl Edvard Palanderin kanssa.²⁷

Aadolf Fredrik Skotte tuli ylioppilaaksi v. 1791. Hänestä ei ole juuri muita tietoja, ei, missä hän on käynyt koulua, eikä, milloin lopettanut yliopistolliset opintonsa, eikä, muutakaan hänen elämäänsä ja kuolemaansa koskevaa.²⁸

²⁷ MATH. AKIANDER, Bidrag till kännedom om evangelisk-lutherska församlingarne i Ingermanlands stift, ss. 129, 133—34. — BERGHOLM, mt. II, s. 997. — FELIX RELANDER, Paimenmuistoja Inkerinmaalta ja muualta Venäjän evankelis-luterilaisista seurakunnista 1617—1912. Käsikirjoitus Helsingin yliopiston kirjastossa. — Relander puhuu kertomuksessaan lapsista, joten heitä on ollut enemmän kuin yksi. — Tiedot Aleksander Skottesta olen saanut kirjastonhoitaja, dosentti Sulo Haltoselta.

²⁸ Hän on kuollut ainakin jo 1807, sillä häntä ei mainita vanhempien peruluetteloissa sanottuna vuonna. Häntä en ole löytänyt Turun ruotsalaisen seurakunnan kuolleitten luettelosta. Olen turhaan hakenut häntä myös Pietarin ruotsalaisesta seurakunnasta, jonne monet tämän perheen jäsenet joutuivat.

Turun manttaaliluetteloissa ovat Turkulaisen kansakunnan ylioppilaitten joukossa vv. 1792 ja 1793 molemmat veljekset Eerik Wilhelm ja Aadolf Fredrik, mutta v. 1794 vain jälkimmäinen.²⁹

Eerik Juhana Skotten nuorin poika, Samuel, eli vain muutaman kuukauden. Hän syntyi elokuun 9 p:nä ja kuoli jo marraskuun 24 p:nä 1785.

Tyttäret joutuivat kaikki naimisiin — ja mikä ihmeellistä — Venäjän puolelle rajaa. Mikä merkillinen veto-voima sikäläisillä oloilla oli Skotten väkeen? Sinne olivat menneet pari Tuomas Skotte vanhemman poikaa, Jaakko ja Sakari, pojanpoika Tuomas sekä Eerik Juhanan pojista Eerik Wilhelm ja kolme tytärtä. Miesten osalta tämän voi ymmärtää, sillä käsityöläisinä he olivat liikkuvaa väkeä. Mutta mikä veti naisia? Sukulaisetko?

Anna Magdalena Skotte oli syntynyt maaliskuun 29 p:nä 1772. Hän solmi avioliiton tammikuun 5 p:nä 1794 Pietarin ruotsalaisessa seurakunnassa Porvoosta kotoisin olevan hopeaseppämestarin Eerik Hittelinin kanssa. Molemmat he olivat tällöin tämän seurakunnan jäseniä, joten Anna Magdalenan on täytynyt viimeistään jo v. 1793 muuttaa Pietariin. Hän erosi sitten miehestään, joka v. 1806 solmi uuden avioliiton. Anna Magdalena mainitaan eron jälkeen leskeksi — niin on sanottu isän perunkirjoituksessa, vaikka hän jo tätä ennen, toukokuun 2 p:nä 1807, oli solminut uuden avioliiton pietarilaisen hopeaseppämestarin, myöskin Porvoosta kotoisin olevan, leskimiehen Kaarle Fredrik Bredenbergin kanssa. Tämä oli Pietarin

²⁹ Turun manttaaliluettelot 1790—94. Turun maakunta-arkisto ja VA. — Se, että myöhemmistä Skotteista on niin puutteelliset tiedot, johtuu siitä, että Turun ruotsalaisen seurakunnan rippikirjat 1700-luvun lopulta ovat puutteelliset — niissä ei ole lainkaan Itäkorttelia ja Eerik Juhana Skotten talo sijaitsi juuri tässä korttelissa.

huomattavimpia ammattimiehiä alallaan. Aviopuolisot siirtyivät myöhemmin Suomeen ja asuivat sittemmin lankonsa, kirkkoherra Antti Juhana Hippingin pappilassa Vihdissä, jossa molemmat kuolivat v. 1827.

Katariina Sofia Skotte oli syntynyt joulukuun 19 p:nä 1778. Vanhempien perunkirjoituspapereissa sanotaan, että hän oli naimisissa Venäjän keisarillisen hovimuusikon Juhana Buttoisin kanssa. Peruluetteloissa nimi on Buttois, mutta lankomies, Antti Juhana Hipping, joka kertoo vaimonsa hautajaisissa esitetystä selvityksestä tämän sukulaisista, mainitsee Katariina Sofian olleen naimisissa hovimuusikko Juhana Baptiste Bulterin kanssa. Minkämääläinen tämä oli ja milloin avioliitto oli solmittu, ei ole selvinyt. Vielä vuoden 1795 manttaaliluetteloissa Katariina Sofia (Caisa) on kotona Turussa vanhempiensa luona.

Nuorin tyttäristä, Maria Loviisa, oli syntynyt maaliskuun 17 p:nä 1781. Nuoruusvuotensa hän vietti Taivasalon kappalaispappilassa pastori Juhana Sommerfeltin luona, kävi sitten mamselli Lagervallin tyttöpensionaatin Turussa. Hän oli kotona vielä äidin kuollessa v. 1806, mutta isän kuollessa v. 1807 jo Pietarissa. Oliko hän lähtenyt sinne ylioppilas Antti Juhana Hippingin takia, joka tultuaan ylioppilaaksi v. 1804 asui Eerik Juhana Skotten luona sekä lähti syksyllä 1807 Pietariin ja rupesi keisarillisen hovin viulunsoittajaksi? Toukokuun 31 p:nä 1808 heidät joka tapauksessa vihittiin kristilliseen avioliittoon Pietarin ruotsalaisessa seurakunnassa, jonka jäseniä he olivat. Antti Juhana Hipping oli kappalaisen poika Pernajasta, syntynyt joulukuun 18 p:nä 1788 — siis lähes 8 vuotta vaimoan nuorempi. Myöhemmin hän ryhtyi jatkamaan keskeytyneitä lukujaan, suoritti pappistutkinnon Turussa marraskuun 30 p:nä 1811 ja huhtikuun 18 p:nä 1812 vihittiin Porvoossa papiksi sekä määrättiin isänsä apulaiseksi Pernajaan. Mutta hänen vaikutusvaltaiset pietarilaiset ystävänsä järjestivät hänelle

Pietarissa asuvien suomalaisten nuorukaisten uskonnon opettajan toimen. Tavaksi tuli, että Suomen korkeimmat virkamiehet lähettivät poikiaan Pietariin kasvatettavaksi. Samalla Hipping oli muutamia vuosia — vv. 1820—23 — ulkoministeri, kreivi Rumjantsevin suuren kirjaston hoitajana ja järjesti sen. Tähän tehtävään akateemikko Krug oli häntä suositellut.

Hipping sai v. 1823 Vihdin keisarillisen pitäjän kirkkoherran viran sekä siirtyi vuonna v. 1847 samanlaiseen virkaan Viipurin läänin Uudellekirkolle. Hän oli ahkera historiallinen kirjailija, jonka kynästä lähti mm. Pernajan ja Vihdin pitäjien sekä Nevanlinnan historia. Erikoisesti ovat huomattavia hänen Suomen varhaisimpaan historiaan kohdistuneet tutkimuksensa. Hän oli monien koti- ja ulkomaisten tieteellisten seurojen jäsen ja ylläpiti laajaa kirjeenvaihtoa oppineen maailman miesten kanssa. Hänet vihittiin v. 1857 teologian kunniatohtoriksi. Hipping kuoli marraskuun 8 p:nä 1862. Hänen vaimonsa oli kuollut tammikuun 12 p:nä 1852, oltuaan 16 vuotta sairaana, liikuntakyvyttömänä, sekä 6 vuotta uuden halvauksen seurauksena puhekyvyttömänä.³⁰

Eerik Juhana Skotte ja hänen vaimonsa Anna Lillgren kuolivat molemmat Turussa, vaimo joukuun 27 p:nä 1806 ja neulantekijämestari syyskuun 19 p:nä 1807. Kuolemansyy oli kummallakin halvaus.³¹

³⁰ Turun ruotsalaisen seurakunnan rippikirjat ja syntyneitten luettelot 1700-luvulla. Turun kirkonarkisto. — Pietarin ruotsalaisen seurakunnan vihittyjen luettelot 1794—1808. Suomen sukututkimusseuran kopiot VA:ssa. — LAGUS, mt. II, s. 446. — BÄCKSBÄCKA, mt., ss. 113—14. — ERIK LINDH, Släktbok. Ny följd I, s. 438. — SULO HALTSONEN, Antti Juhana Hippingin tutkielma suomalaisesta kirjallisuudesta. Kirjallisuuden tutkijain Seuran Vuosikirja 13, ss. 125—126. — Kyrkoherdar och kapellaner i Nykyrka, ss. 22—24. Uudenkirkon (V.I.) kirkonarkisto. — A. J. HIPPIG, Personalier, vaimonsa hautajaisiin. Kirjoittajan hallussa.

³¹ Turun ruotsalaisen seurakunnan kuolleitten luettelot 1806 ja 1807.

Rouva Anna Lillgren-Skotten jälkeen pidettiin huhtikuun 4 p:nä 1807 perunkirjoitus. Lapsista oli läsnä vain Maria Loviisa. Venäjällä olevat lapset olivat ilmoittaneet, etteivät he vaadi mitään äidinperintöä. Jäämistöstä oli arvokkain talo, Keso, Itäisen korttelin n:o 60. Se arvioitiin 6 000 taalariksi pankkoa eli riikintaalareiksi laskettuna 333.16. Kirjoja oli ruotsalainen raamattu ja vanha virsikirja sekä Nohrborgin postilla ja Kolmodinin tutkisteluja. Oli myös joukko vanhoja ja kuluneita neulantekijän työkaluja, joitten arvoksi pantiin yhteensä 2 riikintaalaria. Varoja oli yhteensä 421.27.1 ja velkoja ja lyhennyksiä 277.17.3, joten jäännökseksi jäi 144.9.10.

Neulantekijämestari Eerik Juhana Skotten jälkeen pidettiin perunkirjoitus syyskuun 24 p:nä 1807. Lapsista ei ketään ollut saapuvilla, vaan oli Maria Loviisakin jo muuttanut Pietariin. Varoja oli nyt 116.27.7 ja velkoja ja lyhennyksiä 95.4.10. Puhdas omaisuus arvioitiin siis riikintaalareissa 21.23.9:ksi.⁵²

Viimeinen Skotte oli lähtenyt Turusta.

SUKUSELVITYS

T a u l u 1. (?)

I. NIILLO EERIKINPOIKA SKOTTE, Itä-Göötanmaan jalkaväkirykmentin korpraali, k. 1702 vuoden jälkipuoliskolla. — Puoliso: Norrköpingissä 10. V. 1696 *Ingiäl Gunnarintytär*, s. n. v. 1664, k. Norrköpingissä 8. IV. 1702 38 vuoden vanhana.

II. Lapsia:

1. *Kustaa*, s. Furingstassa 21. XI. 1696.
2. *Kyösti*, s. 4. VI. 1698, k. Furingstassa 25. VI. 1698.
3. (?) *Tuomas*, s. Furingstassa 1699. Taulu 2.

Turun kirkonarkisto. Kuolleitten kirjassa on Eerik Juhanan kuolema ilmoitettu 19 p:ksi, peruluettelossa 18 p:ksi.

⁵² Perunkirjoituksia 1807. Turun maakunta-arkisto.

T a u l u 2.

II. TUOMAS SKOTTE, neulantekijämestari, s. Furingstassa (?) 1699. Kisälli v. 1723 Norrköpingissä, v. 1729 Tukholmassa, v. 1737 Turussa. Neulantekijämestari Turussa 26. X. 1739. Teki porvarisvalan 28. VII. 1740. K. Turussa 16. XII. 1782 ja haudattiin tuomiokirkkoon. — Puoliso: Turussa 1. XII. 1737 *Brita Greta Berg*, s. 1717 tai 1718, k. Turussa 30. VII. 1785.

III. Lapsia, syntyneet Turussa:

1. Kuolleena syntynyt lapsi 7. XI. 1738.
2. *Anna Elisabet*, s. 30. X. 1739, k. 11. I. 1740.
3. *Petter*, neulantekijämestari, s. 9. II. 1741, k. Porvoossa 11. III. 1809. Taulu 3.
4. *Eerik Juhana*, neulantekijämestari, s. 24. IV. 1743, k. 18. IX. 1807. Taulu 5.
5. *Gottfrid Wilhelm*, s. 9. V. 1745, k. 17. IX. 1745.
6. *Kustaa Aadolf*, s. 1. IX. 1746, k. 10. I. 1748.
7. *Elsa Elisabet*, s. 7. I. 1748, k. 19. VII. 1749.
8. *Anna Katariina*, s. 24. III. 1751, k. Turussa 30. IX. 1801. — Puoliso: Turussa 28. III. 1780 tullikirjuri *Juhana Wahlsten*, k. 16. I. 1804.
9. *Maria Sofia*, s. 8. VIII. 1753, k. Turussa 13. VI. 1789. — Puoliso: Turussa 17. X. 1780 vaununtekijämestari *Gabriel Zelander*, s. 1751.
10. *Jaakko*, s. 3. II. 1756, neulantekijämestari v. 1784, häipynyt 1786 Venäjälle.
11. *Sakari*, kirjansitojämestari, kruununnimismies, s. 6. IX. 1758, k. Pieksämäellä 15. VI. 1791. Taulu 7.
12. *Margareeta Kristiina*, s. 9. VI. 1761, k. 13. VI. 1761.

T a u l u 3.

III. PETER SKOTTE (Tuomas Skotte vanhemman poika, taulu 2), neulantekijämestari, s. 9. II. 1741, kisälli 1756, siirtyi v. 1763 Porvooseen ja tuli 1765 sinne neulantekijämestariksi. K. siellä 11. III. 1809. — Puoliso: Porvoossa 1. XII. 1767 leskivaimo *Anna Westberg*, s. 1734, k. Porvoossa 17. IX. 1795.

IV. Lapsia, syntyneet Porvoossa:

1. *Birgitta*, s. 27. X. 1768.
2. *Tuomas*, kulta- ja hopeaseppämestari, s. 13. XII. 1770, k. Pietarissa 26. XI. 1817. Taulu 4.

T a u l u 4.

IV. TUOMAS SKOTTE nuorempi (Petter Skotten poika, taulu 3), kulta- ja hopeaseppämestari, s. Porvoossa 13. XII. 1770. Käytyään pedagogiota otettiin Porvoon kymnaasiin v. 1784, mutta oli jo v. 1787 kulta- ja hopeasepän opissa Pietarissa, siirtyi sitten kisällinä Turkuun v. 1794, mutta lähti pian ulkomaille. Työskenteli jonkin aikaa Hampurissa. Palasi Hannoverin alamaisena Pietariin, jossa sai mestarinpaperit v. 1804 ja liittyi ulkomaalaisten käsityöläisten ammattikuntaan. Työskenteli etupäässä keisarillisen hovin laskuun. K. Pietarissa 26. XI. 1817. — Puoliso: Hannoverin Mindenissä *Katariina Loviisa Pagel*, k. 18. VI. 1858 82 vuoden vanhana.

V. Lapsia:

1. *Maria Katariina*, s. Hampurissa 1802, k. Pietarissa 7. VIII. 1815.
2. *Kustaa Eerik Vilhelm*, jääkäri, s. Hampurissa tammik. 1804, k. Pietarissa 2. V. 1832.
3. *Aleksander Ferdinand*, vänrikki, naimisissa, mutta perheestä ei tietoa, s. Pietarissa 7. I. 1806, k. Pietarissa 21. II. 1841.
4. *Loviisa*, s. Pietarissa 20. X. 1807, k. Pietarissa 3. VI. 1852. — Puoliso: 26. V. 1830 hopeaseppämestari *Juhana Fredrik Åkerblom*, s. Pietarissa 26. I. 1796, k. Pietarissa 7. XII. 1839.
5. *Anna Kristiina*, s. Pietarissa 29. X. 1809, k. Pietarissa 10. VII. 1827.
6. *Dorothea Elisabet*, s. Pietarissa 4. X. 1812, k. Pietarissa 10. VIII. 1817.

T a u l u 5.

III. EERIK JUHANA SKOTTE (Tuomas Skotte vanhemman poika, taulu 2), neulantekijämestari, s. Turussa 24. IV. 1743. Kävi opin isänsä verstaassa, tuli kisälliksi syksyllä 1760 ja mestariksi 31. XII. 1766. Perusti oman verstaansa Turkuun. Omisti Itäisessä korttelissa Keso-nimisen talon, n:o 233, uusi numero 60. K. Turussa 19. IX. 1807. — Puoliso: Turussa 16. VIII. 1767 *Anna Lillgren*, s. Turussa 3. XI. 1739, k. Turussa 27. XII. 1806.

IV. Lapsia, syntyneet Turussa :

1. *Petter Juhana*, s. 21. X. 1767. Kävi katedraalikoulua, mutta erosi jo v. 1780. Myöhemmät vaiheet tuntemattomia.
2. *Kaarle Kustaa*, s. 31. I. 1770. Kävi katedraalikoulua, mutta lähti koulusta jo v. 1781. Myöhemmät vaiheet tuntemattomia.
3. *Anna Magdalena*, s. 29. III. 1772, k. Vihdissä 24. XI. 1827. — Puolisot: 1. Pietarissa 5. I. 1794 kulta- ja hopeaseppämestari *Eerik Hittelin*, s. Porvoossa 1789, k. Pietarissa rutiköyhänä 25. IV. 1820. Eronneet ennen v. 1806. — 2. Pietarissa 2. V. 1807 kulta- ja hopeaseppämestari, leskimies *Kaarle Fredrik Bredenberg*, s. Porvoossa 21. V. 1759, k. Vihdissä 25. I. 1827.
4. *Eerik Wilhelm*, Toksovan rovasti, s. 1. IX. 1774, k. Toksovassa Inkerinmaalla 5. IV. 1856. Taulu 6.
5. *Aadolf Fredrik*, s. 3. X. 1776. Ylioppilas v. 1791, mainitaan vielä v. 1794, mutta on sen jälkeen hävinnyt.
6. *Katariina Sofia*, s. 19. XII. 1778. On Turussa vielä v. 1795, eli Venäjällä vielä v. 1807. — Puoliso: Pietarissa Venäjän keisarillinen hovimuusikko *Juhana Bulter* tai *Buttois*.
7. *Maria Loviisa*, s. 17. III. 1781, k. Viipurin läänin Uudellakirkolla 12. I. 1852. — Puoliso: Pietarissa 31. V. 1808 *Antti Juhana Hipping*, keisarillisen hovin viulunsoittaja, sittemmin pappi ja suomalaisten nuorkaisten uskonnonopettaja Pietarissa sekä kreivi Rumjantsevin kirjaston hoitaja (vv. 1820—23), Vihdin kirkkoherra v. 1823, Viipurin läänin Uudenkirikon kirkkoherra v. 1847. Teologian kunniatohtori v. 1857. Huomattava kulttuurihenkilö ja tuottelias historioitsija. K. Uudellakirkolla 8. XI. 1862.
8. *Samuel*, s. 9. VIII. 1785, k. 24. XI. 1785.

T a u l u 6.

IV. EERIK WILHELM SKOTTE (Tuomas Skotte vanhemman poika, taulu 2), Toksovan kirkkoherra Inkerinmaalla, s. 1. IX. 1774. Tuli ylioppilaaksi Turkuun 1790, mutta erosi akatemiasta v. 1794, kun sai kutsun Narvaan. Vihittiin

siellä papiksi 16. VIII. 1794 ja määrättiin Narvan suomalais-ruotsalais-virolaisen kaupunki- ja maaseurakunnan kirkkoherran Eerik Juhana Parcoun apulaiseksi. Toimi sitten pappina Pietarissa, mutta palasi Narvaan 1800 ja tuli appensa seuraajaksi Narvan kirkkoherrana v. 1802. Siirtyi v. 1813 Toksovan kirkkoherraksi. Tuli siellä aikaa myöten hyvin pidetyksi ja oli siellä kuolemaansa saakka. Virkaveljet valitsivat hänet yksimielisesti v. 1820 lääninrovastiksi. Sai myös monia julkisia armonosoituksia, konsistoriaalineuvoksen arvonimen sekä useita kunniamerkkejä. Tuli vanhana sokeaksi. K. 5. IV. 1856. — Puoliso: *Katariina Loviisa Parcou*, s. Narvassa 5. XII. 1777, k. Toksovassa 10. IX. 1839.

V. Lapsia, ainakin:

1. *Aleksander*, s. Narvassa 22. IV. 1807. Opiskeli teologiaa Tartossa. Toimi luokanvalvojana Hatsinan orpokodissa. K. siellä 3. III. 1867.
2. *Julie Sofie Louise*, s. Toksovassa 8. III. 1820, k. Moloskovitsissa Inkerinmaalla 5. XI. 1893. — Puoliso: Toksovassa 13. IX. 1844 isänsä entinen apulainen, Kupanitsan pastori *Karl Edvard Palander*, s. Jussilassa 22. XII. 1811, k. Moloskovitsassa 5. II. 1900.

T a u l u 7.

III. SAKARI SKOTTE (Tuomas Skotte vanhemman poika, taulu 2), kirjansitojamestari, kruununnimismies, s. Turussa 6. IX. 1758. Palveli aluksi kirjansitojanverstaassa Turussa, mutta muutti v. 1779 Venäjälle — ehkä vain Viipuriin. Palasi Suomeen v. 1782 ja asettui asumaan Kuopioon, jonne perusti verstaan. Muutti pian sen jälkeen Pieksämäelle, jonka kruununnimismieheksi tuli. K. Pieksämäellä 15. VI. 1791. — Puoliso: Kuopiossa 28. VIII. 1787 *Katariina Lindbom*.

IV. Lapsia, syntyneet Kuopiossa:

1. *Sakari*, s. 18. V. 1789, k. 15. XII. 1795.
2. *Maksimiliana Katariina*, s. 15. VII. 1790. — Puoliso: hopeaseppä *Henrik Tallberg*, s. Loviisassa 1790, k. Pietarissa 2. VIII. 1832.

Skotte-suvun historia Suomessa päättyy 1800-luvun alussa, kun viimeinen miespuolinen Skotte, neulantekijä-

mestari Petter Skotte maaliskuun 11 p:nä 1809 kuoli Porvoossa. Suku jatkui sitten Venäjällä. Naispuolisten Skottein jälkeläisiä on Suomessa paljon. He polveutuvat enimmäkseen Maria Loviisa Skottesta, jolla Antti Juhana Hipingin kanssa oli viisi lasta. Nämä jälkeläiset esitellään kaikki vuoteen 1927 saakka GÖSTA FORSSKÅHLIN teoksessa *Några blad ur släkten Forsskåhls historia*, ss. 72—92.

REFERAT

Prof. Dr. EINAR W. JUVA: Die Familie Skotte in Turku.

Der Verfasser bringt eine Chronik der Familie Skotte (auch Skätte, Scotte, Scott, Schotte geschrieben), die im 18. Jahrhundert in Turku lebte, aus der Gegend von Norrköping in Schweden stammte und deren weibliche Linie in Finnland zahlreiche Nachkommen hat.